

Stručni rad

STAVOVI UČENIKA O NASTAVI NA DALJINU

Rosanda Lovrić, prof. mentor

Nina Bjeliš, prof. mentor

Srednja škola Metković, Kralja Zvonimira 12, Metković

Sažetak

Već duže vrijeme mediji su postali dio svake obitelji. Tako je nastava na daljinu postala dio života svakoga učenika. Obrazovanje na daljinu, nastava na daljinu, e-učenje ili e-obrazovanje, postaje nastava i učenje na različitim mjestima i u bilo koje vrijeme. Snalaženje učenika u nastavi na daljinu, kojim alatima se znaju i vole služiti, te same pozitivne i negativne strane nastave na daljinu, predstaviti će učenici Srednje škole Metković kroz anketni upitnik.

Ključne riječi: obrazovanje, nastava na daljinu, učenici, web alati

1. Uvod

U današnje vrijeme tehnologije mladi ljudi okruženi su raznolikom tehnološkom ponudom i sve im je dostupno „mišom na tri klika“. Na taj način su mediji postali sastavni dio svake obitelji. Iako obrazovanje na daljinu nije novina, možemo reći da je preko noći ušlo u obrazovanje i postalo sastavni dio života svakoga učenika. U literaturi nalazimo na različite nazive koji označavaju školu na daljinu: obrazovanje na daljinu, učenje na daljinu, e-obrazovanje ili e-učenje, no prednost treba dati nazivu obrazovanje na daljinu jer se pod njim podrazumijeva nastava i učenje na različitim mjestima.

Koliko su se učenici snašli u obrazovanju na daljinu, koliko su tehnički osigurani, koliko su uspjeli pratiti i usvojiti gradivo o odnosu između nastavnika i njih, o onome što najviše vole u nastavi saznati ćemo iz anketnog upitnika.

Anketni upitnik je proveden među učenicima Srednje škole Metković od 2. do 4. razreda. Upitniku je bio otvoren dva tjedna, a pristupilo mu je 101 učenik zanimanja kuhar, konobar, upravni referent, modni dizajner i građevinski tehničar. Cilj anketnog upitnika je bio uvidjeti snalaženje učenika u digitalnom okruženju i zadovoljstvo nastavom na daljinu.

2. Obrazovanje na daljinu

Tekst Obrazovanje se, po pravilu, sporije otvara prema novim tehnologijama u odnosu na proizvodnju, promet, uslužne djelatnosti. i dr. Ipak, mladi ljudi koji kod kuće i van škole žive u tehnološki bogatom okruženju očekuju promjene u obrazovanju u skladu sa imperativima obrazovanja za 21. st.. U tom smislu već se polako u obrazovanje uvode multimedijalni sistemi, učenje na daljinu, virtualne škole i druge tehnologije koje dovode do povećanja aktivnosti učenika, kvalitetnijeg vrednovanja znanja i napredovanja učenika u skladu sa individualnim sposobnostima i predznanjima. [4]

Obrazovanje na daljinu nije novina. Nastalo je sa pojavom dopisnih škola, koje su se zasnivale na materijalima i knjigama koji su se slali putem pošte, a danas se provode putem suvremenih tehnologija (slanje e maila, dostavljanje CD-a, online komunikacija, itd.), kako se, naravno, i polažu ispiti. Prema tome, obrazovanje, odnosno učenje na daljinu, postoji više od 100 godina, ali je sa pojavom interneta dobilo novu dimenziju, pa ga mnogi, od tada, smatraju novim fenomenom. Postalo je primjenjivo na svim nivoima obrazovanja, od osnovnog, preko srednjeg i visokog do različitih oblika obrazovanja i usavršavanja. [5]

Učenje na daljinu (Distance Learning, Distance Education) omogućuje educiranje na način da su edukator i educirani fizički međusobno udaljeni. Takav način obrazovanja prvi put je zabilježen 1904. i trajao je do II. svjetskog rata na University Collage Wales, na današnjem Aberystwyth University, Prifysgol Aberystwyth, osnovanom 1872, kada je na Odsjeku knjižničarstva College of Librarianship otvoren „Dopisni tečaj“. Pojam učenja na daljinu, američka asocijacija za učenje na daljinu The United States Distance Learning Association,

www.usdla.org definira kao: „Postizanje znanja i vještina kroz dostavljene informacije i upute, primjenom različitih tehnologija i ostalih oblika učenja na daljinu”. Internet je omogućio drugačiju dimenziju učenju na daljinu, interaktivnost i komunikaciju između predavača i učenika, a dostupnost interneta omogućuje lakše usvajanje raznih programi ili tečajevi učenja na daljinu koji mogu biti prilagođeni različitim osobinama učenika i različitom uzrastu učenika. [3]

2.1. Različiti nazivi za obrazovanje na daljinu

U stručnoj literaturi koriste se različiti termini koji se ponekad čak koriste kao sinonimi: obrazovanje na daljinu, učenje na daljinu, e-obrazovanje, ili pak e-učenje. Postoji mišljenje da se pod obrazovanjem na daljinu podrazumijevaju nastava i učenje, pri čemu se ovi procesi odvijaju na različitim lokacijama. Ovako shvaćeno obrazovanje na daljinu predstavlja širi pojam od učenja na daljinu, jer pored učenja podrazumijeva i izvođenje nastave. Međutim, mnogi ova dva pojma koriste kao sinonime. Ovisno od vida interakcije, postoje dvije kategorije obrazovanja na daljinu: sinkrono i asinkrono. Sinkrono obrazovanje na daljinu podrazumijeva da se interakcija između profesora i studenta odvija u realnom vremenu, što znači da u ovom slučaju postoji samo njihova prostorna, a ne i vremenska razdvojenost. Iako ovakav vid komunikacije nije uvijek moguć, u nekim slučajevima je neophodan. Sinkrona komunikacija je od presudnog značaja za motivaciju studenata, omogućava im da dobiju dodatna objašnjenja od profesora, ali i da sa svojim kolegama diskutiraju i razmijene mišljenja i neposredno dobiju povratne informacije. [1]

2.2. Prednosti i nedostaci obrazovanja na daljinu

Najveća prednost učenja na daljinu je mogućnost stalnog učenja (lifelong learning) i profesionalnog usavršavanja, učenje je neovisno, provodi se osobnim tempom, na osobno odabranom mjestu i vremenu. Prednosti učenja na daljinu su: osobni tempo napredovanja, samostalan odabir termina za učenje, odabir svog načina učenja, aktivno korištenje suvremenih tehnologija, lokacija polaznika, financijski aspekt. Nedostaci su što svi polaznici moraju na raspolaganju imati odgovarajuću tehnologiju: računalo s najnovijom verzijom web Browsersa, programe za multimediju, priključak na internet. Tehnologija koja se koristi za neki tečaj može biti i vrlo zahtjevna, pa tečaj ne mogu pohađati polaznici kojima ona nije dostupna. Problem za neke polaznike, pa i tutore, predstavlja korištenje tehnologije koju još ne poznaju. Potrebno je ulagati dodatno vrijeme da bi se, uz sadržaj koji se uči, savladala i tehnologija s pomoću koje se sadržaji prenose polaznicima. [3]

Pored toga, kod e-obrazovanje kao nedostatak navodi se kako učenici moraju imati određeno nivo kompjuterske pismenosti. Učenici mogu osjetiti nedostatak interakcije licem u lice sa nastavnikom. Ocjenjivanje učeničkog rada može biti problematično, zbog toga što nastavnici ne mogu znati tko je zaista riješio zadatke, tj. odgovorio na pitanjima. Za primjenu ovakvog oblika obrazovanja

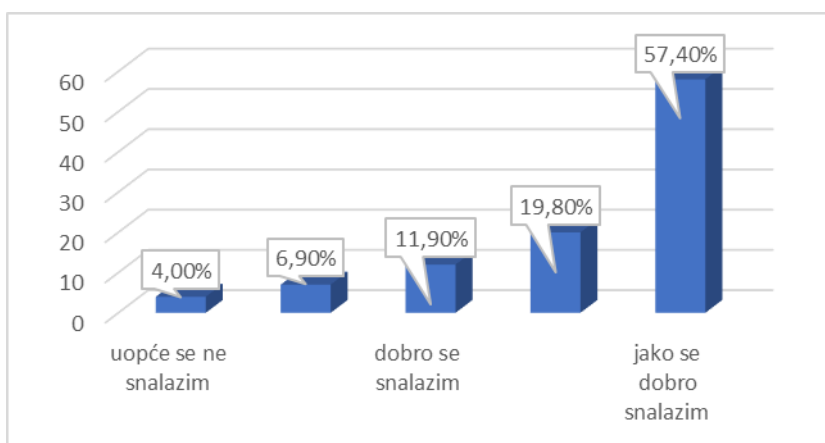
obavezan uvjet imati i kadrove koje imaju visoko nivo znanja za postojećih tehnologija koje se mogu primjenjivati u obrazovanju. Naime, to zahtjeva poznavanje interneta, alate za izvođenje nastavu, kao i infrastrukturu za njihovo izvođenje i korištenje. U svakom slučaju, e-obrazovanje ne može zamijeniti tradicionalno okruženje učionice, ali prije svega obogaćuje korištenje novih sadržaja i tehnologija. Okruženja za podršku e-obrazovanja dodaje vrijednosti tradicionalnom učenju u visokom obrazovanju.

Ipak, postoje brojni razlozi za primjenu e-obrazovanja i to: od potrebe za kvalitetnijeg obrazovanja dostupno svim korisnicima do financijske uštede i financijske dobiti. [2]

2.3. Analiza perspektive učenika

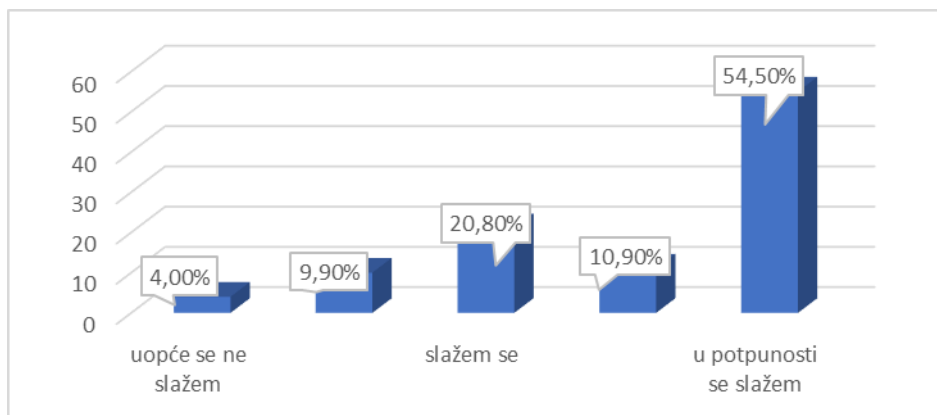
Upitnik je proveden među učenicima Srednje škole Metković od 2. do 4. razreda. Upitniku je bio otvoren dva tjedna, a pristupilo mu je 101 učenik zanimanja kuhar, konobar, upravni referent, modni dizajner i građevinski tehničar. Upitnikom se željelo vidjeti snalaženje učenika u digitalnom okruženju i zadovoljstvo nastavom na daljinu.

Slika 1. Grafički prikaz rezultata anketnog pitanja „Kako se snalazim na platformi Yammer?“

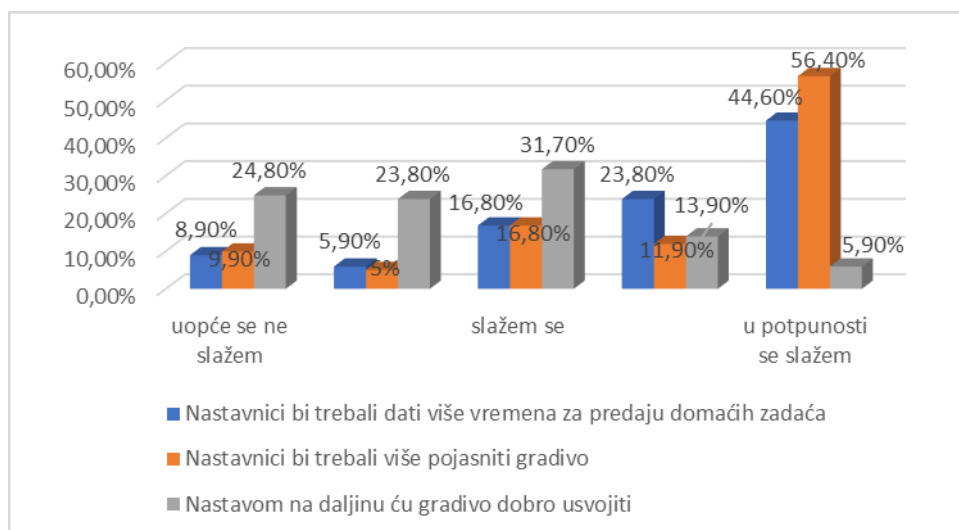
Većina učenika (57,4%) se izjasnilo da se jako dobro snalazi na platformi Yammer.

Slika 2. Grafički prikaz rezultata anketnog pitanja „Imam potrebnu informatičku opremu“

Većina učenika ima potrebnu informatičku opremu (54,5%), mali broj učenika (4%) nema potrebnu informatičku opremu.

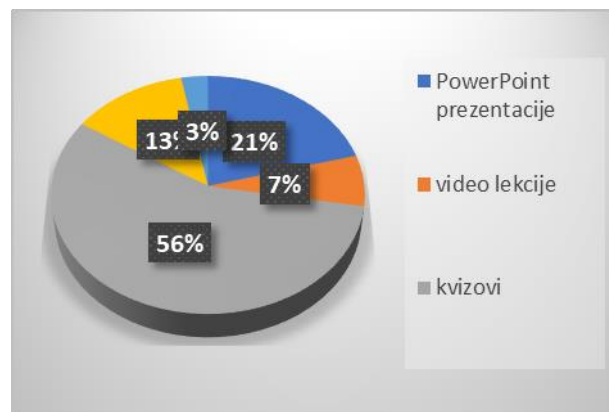
Slika 3. Grafički prikaz odnosa između vremena za predaju zadaća, pojašnjavanja gradiva i koliko dobro će gradivo usvojiti

Učenici smatraju da nastavnici daju premalo vremena za predaju domaćih zadaća (56,4%)

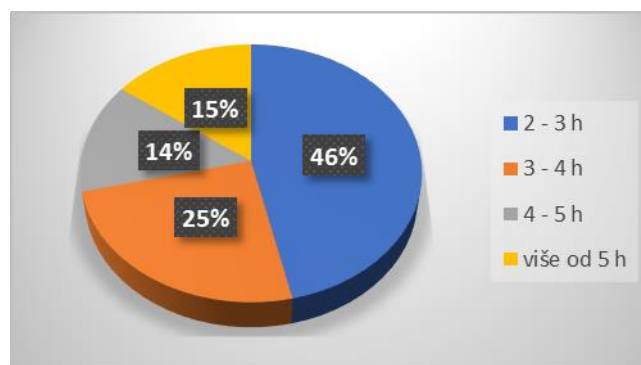
Učenici uglavnom nisu zadovoljni s količinom vremena koji im nastavnici daju za izvršenje domaćih zadaća (56,4%) kao i s pojašnjavanjem gradiva (44,6%). Samo 5,9% učenika se u potpunosti složilo s izjavom da će nastavom na daljinu gradivo dobro usvojiti, a 31,7% se slaže da će gradivo dobro usvojiti.

Slika 4. Grafički prikaz anketnog pitanja „U online nastavi najviše volim?“

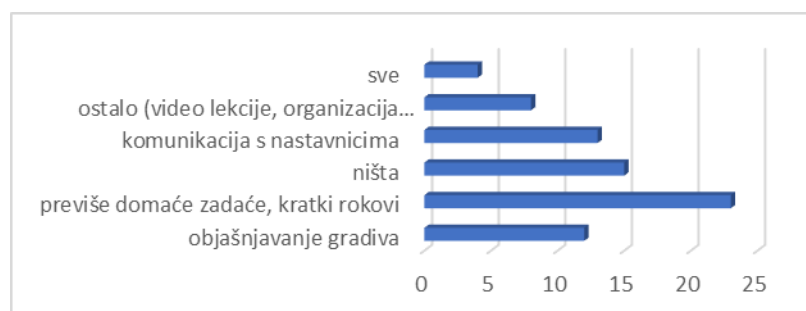
Većina učenika najviše voli online kvizove (56%).

Slika 5. Grafički prikaz anketnog pitanja „Vrijeme koje mi je dnevno potrebno za nastavu na daljinu.“

Najveći broj učenika (46%) provode od 2 do 3 sata u danu kako bi obavili sve zadatke, a 14% j učenika provede i preko 5 sati dnevno.

Slika 6. Grafički prikaz anketnog pitanja „Što bi trebalo poboljšati?“

23 % učenika smatra da nastavnici zadaju previše domaćih zadaća i daju premalo vremena za rješavanje istih.

Neki od komentara učenika:

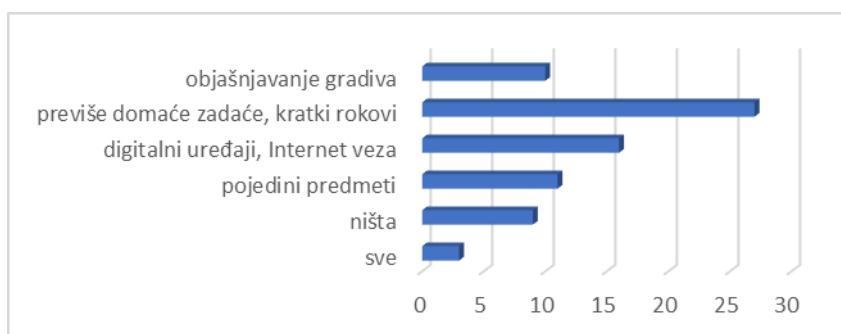
„Profesori bi trebali poslati zadatke u određenom vremenskom rasponu i nakon toga više ne i da bi se profesori trebali pridržavati rasporedu.“

„Trebalo bi ograničiti vremenski period u danu do kojeg profesor smije dati učenicima domaći zadatak.“

„Smanjiti zadaću, povećati objašnjavanje samih zadanih materijala.“, „Dati duže vremena za predaju nekih domaćih uradaka iz nekih predmeta i ne za davati previše domaće zadaće kada u školi kad smo bili nismo imali toliko puno domaće zadaće drugi sam razred i u dvije godine sam imao sve ukupno tri domaće zadaće a sad imam svaki dan domaći iz svakog predmeta i to mi je najveći problem ja imam drugih obaveza osim škole koje trebam raditi svakodnevno i te stvari koje trebam raditi ću prije napraviti nego školu jer obaveze koje doma imam doprinose mom svakodnevnom životu i doprinose mojim roditeljima i svim ukucanima a to su poslovi koje radim sa roditeljima doma s kućom i oko nje.“

„Smatram da bi se trebao poboljšati pristup pojedinih profesora, sa svim ostalim sam zadovoljan/na.“

Slika 7. Grafički prikaz anketnog pitanja „Što mi stvara najveći problem?“

Najveći problem su, kratki rokovi za predaju zadaće (27%), digitalni uređaji i internet veza (16%) te pojedini predmeti (11%) za koje im je teško svladati preko nastave na daljinu.

Neki od komentara učenika:

„Malo vremena za izvršavanje domaćih zadataka“

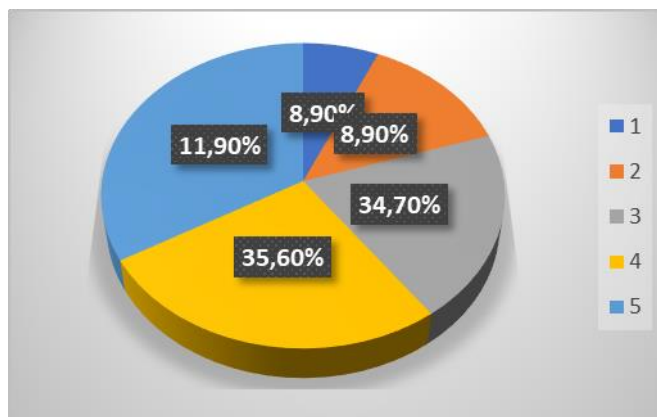
„Kada pošaljem domaći, neki od profesora ne odgovore i onda ne znam na čemu sam, je li to dobro ili krivo.“

„Da se neke stvari mogu teže razumjeti preko online nastave nego na običnoj nastavi.“

„Najveći problem mi stvara kratak period za napisati domaći koji nam profesori zadaju.“

„Nejasno postavljene zadatke“

Slika 8. Grafički prikaz anketnog pitanja „Koju ocjenu bi dali nastavi na daljinu?“

Najveći broj učenika nastavi na daljinu je dala ocjenu vrlo dobar (35,6%).

3. Zaključak

Iako je ovo istraživanje pokazalo kako većina učenika posjeduje informatičku opremu, njih tek polovina se izjasnila kako se „jako dobro snalaze“ u nastavi na platformi Yammer. Iz ovoga možemo zaključiti kako su učenici ušli u nastavu na daljinu tek djelomično ili polovično spremni. Učenicima je svakako trebala dodatna edukacija o načinu služenja sa određenim platformama i alatima s kojima će se služiti za vrijeme nastave na daljinu. Na taj način učenicima bi se olakšala nastava na daljinu, usvajanje sadržaja i umanjilo potrebno vrijeme koje su dodatno o trošili. Nastava na daljinu svakako ima svoje prednosti i nedostatke. Od lakše dostupnih sadržaja, mjesta održavanja nastave, većeg broja učenika, paralelno s tim zahtjeva i informatičko znanje, tehnološku infrastrukturu, veću odgovornost. Prema mnogima to je nastava budućnosti, ali istraživanja su pokazala kako smo sretniji kada komuniciramo licem u lice.

4. Popis literature

- [1.] Čamilović, D. (2013). Visokoškolsko obrazovanje na daljinu. *Tranzicija*, 15(31.), 29-39.
- [2.] Janeska, M., & Taleska, S. (2011). E-obrazovanje-nova mogućnost realizacije nastavnog procesa.
- [3.] Kalamković, S., Halaši, T. i Kalamković, M. (2013). Učenje na daljinu primijenjeno u nastavi osnovne škole. *Croatian Journal of Education*, 15 (Sp.Ed.3), 251-269.
- [4.] Mandić, D. (2006). Obrazovanje na daljinu. *Učiteljski fakultet u Beogradu*.
- [5.] Pokorni, S. (2009). Obrazovanje na daljinu. *Vojnotehnički glasnik*, 57(2).